

Vloga in položaj slovenskega kmečkega stanu v narodnem in državnem gospodarstvu.

Naslov predavanja, kakor mi je bilo predloženo, se glasi: Vloga in položaj slov. kmečkega stanu v narodnem in državnem gospodarstvu.

Ni popolnoma jasno, za kaj gre. Po moje gre za dvojega / Zavlogo in položaj slov. kmečkega stanu v našem domačem narodnem življenju

b/ za vlogo in položaj v državi.

I. Najprej o ^(položaj slovenskega) družini: Jasna in določena slika o tem nemogoče, ker nam manjka za to zadostnih zanesljivih statističnih podatkov: Nekaj povedo številke o:

1) 0 mnogostanitvenih pridelkih: pot vsi in drugi deli : 2/3

2) 0 uvozu agrarnih proizvodov id drugih delov raznih

države v Slovenijo: Prilagoditveni produkti : Prehrana :
Krompir 125.000 g
ovčja " : - 352.000 g } 12.500.000 g
ovčja " : - 352.000 g } 157.000 g

3) 0 višini agrarnih pridelkov na ha drušod in pri

nas: Naša poljedelska statistika / 2/3

*(L'œuvre, le langage
= équilibre)* 2/4 *litérature & langage: l'œuvre*

<u>div. lang.</u> 1922			
<u>Jeune</u> : <i>nyini</i> 22.68%	—	36%	— 22.5%
<i>kaniti</i> = <i>paika</i> 28.17%	—	24%	— 12.4%
<i>jard</i> 41.32%	—	35%	— 12.7%
<i>inproducible</i> 7.82% (L'œuvre)	—	6%	— 2.3%

[Melik 402]

Prédilect:

Pisara — 1904 — 13 (*langage 10.50% he*)

polyédre statist 1926

Pisara — 7.34 — 6.59% (*pour pourcentage 4 me desus*)

Jedre — 8.17 — 7.34% *okrup u u u u*

28 — 7.94 7.67 *invalide med pourcentage*

Ove — 9.56 9.30 *invalide - ed u*

Komza 18.47 17.92 *bilan pourcentage*

Tizog Guelenoh *abul* — *ed pourcentage*
10.50% (*number 7.94*)

Kranjir Guelenoh — *invalide*

4 70.62 63.94

proy.:

(*œuvre*) *nyin*

Dnyast: *7.5 - Baywastir.* 12.81 15 - 20%

Mandy's 20.7%

Duska 30%

V celoti je položaj našega kmeta nasproti kmečkemu prebivalstvu nekaterih rodovitnih delov naše države izredno slab./Vojvodina, Banat/

Nasproti tem pokrajimam nismo zmožni konkurence.

II. Vloga in položaj slovenskega kmeta v našem domačem narodnem gospodarstvu.

a) Vloga ali pomen, se ne da zapolj statistično zajeti. Tudi nimamo dovolj take statistike.

Najvažnejši podatek: odstotek kmečkega prebivalstva v sloveniji /leta 1921/ 63%, trgovina in industrija 16%
 V vsej državi 75% " " 9%

Vendar to ni vse: Zavedati se moramo tudi zasebno gospodarskega, socialnega in moralnega pomena.

a/ zasebno gospodarsko: zemlja najzanesl iverjši delodajalec in hranilec človeka. V dobi kapitalističnega razvoja se je zdelo drugače. Med vojsko se je pokazala druga plat.

II. 585/6

b/ že kar smo videli pod a/ ima ~~socialen~~ tudi socialen pomen. Poleg tega važno zaisti da je z zemljiško posestjo zvezan lasten dom.

Pomen lastnega doma II 587/3 *socialni pomen doma moralni pomen*

~~Zdravstveni~~

Zdravstveni II 590

V celoti lahko rečemo: kmečko prebivalstvo pomeni konservativen, ohranjujoč elemnt dv družbi. To je v naši dobi, ko se prevratnost tako širi velevažna funkcije.

Smisel za dom, varčevanje, delo, dolžnosti. Ljubezen do domače zemlje.

Velik del socialnih problemov, ki so združeni z industrijskim življenjem tu odpade ali vsaj nimajo enake ostrine. *(Stavitev vprašanj; problem hipotek)*

Zato napačno presojati pomen kmečega stanu samo z gospodarskega ali celo z produksijskega vidika, Prav tako važne so druge njegove pozitivne strani.

Še bolj napačno gledati samo na to, kaj postavi kmet na trg.

b/Položaj in težave našega kmeta:

Nasplošno bi lahko rekli, da je jedro težav, s katerimi se mora naš kmet boriti utemeljen v tem, ker je maxproduks kot konzumant prešel že popolnoma v moderno menjalno gospodarstvo produksijske oziroma pridobitne plati svojega gospodarstva pa še ni temu prilagodil, temveč je ostal v glavnem na stopnji naturalnega gospodartvsa.

/Razložiti/

To je toliko važnejše ker imajo kmečki pródukti raz-
 meroma nizko ceno, industrijski proizvodi pa so po gospodar-
 ski zakonih razmeroma drgati ~~xxx~~ dragi. To velja tudi v red-
 nih gospodarskih razmerah. /Po vojski drugače, v času krize
 tudi/

/Razložiti/

Posledica: Kmet navadno ujima denarja. Bolj mu ga pri-
 manjkuje kot navadnemu delavcu.

Poleg teh splošnih težav še posebne, domače:

a/Posestne razmere: /Stat. 4/a/

Vendar to samo na sebi še ni tako tragično niti z
 zasebno gospodarskega niti z narodno gospodarskega vidika:

1/Zasebno gospodarsko: možnost povečanja produkcije.

Spremeba prehrane, ki to še bolj omogoča.

2/narodno gospodarsko: produktivnost in rentabil-
 nost malih posestev. II 577 -582 (*Rentabilnost priprave. L. 1917/18*)

~~K~~ljub temu važna preureditev posestnih razmer:

/agrarna reforma, 37% kmetov brez gozda, ureditev služnostnih
 pravic itd/

Pomen komasacije.

Problem razkosavanja in prezadolževanja posestev

Melioracije zemljišč.

b/Pomankanje kredita/Zadružništvo/ *Kmet ne more*

obloži naša tujevska kredita!

c/Pomankanje strokovne izobrazbe: za produkcijo in

za prodajo./Zadružništvo/

Pravilna izb. - tujevski kredit
Pravilna izb. - tujevski kredit

/Vprašanje izobrazbe, ki se mora stalno dopolnjevati/

Dosedaj večinoma previsoko, preveč gospoško. Po vzoru velepo-
stev. Vzrasnic prav rešit dražje.

Sklep: Položaj našega kmeta težak.

Pot k rešitvi: To vprašanje treba zajeti kot celo-

to, ne samo s produkcijske strani./Poseban pomen gospodinjstva./
Socialne okolnosti.

Še več: Rešitev je mogoča edinole v okviru celotnega

narodno gospodarskega programa in po njem uravnane gospodarske

in socialne politike./Problem decentralizacije ondustrije./

Trajne rešitve ni. Razmere se vedno spreminjajo, zato se mora

tudi kmečko življenje razvijati ter se sproti prilagajti

novim razmeram in potrebam.

4/9

2) Prorokova 202 em: 1902 zemji, stp

12.5% proutokru 2 - naj' ko $\frac{1}{2}$ ha

23.3% total ko zemji od $\frac{1}{2}$ - 2 ha

|| Dobre kuzijine i - naj' ko zemji ko 2 ha

21.5% od 2 - 5 ha -

18% od 5 - 10 ha

57.3% naj' ko 5 ha

<u>1) Prorokova 202 (1921):</u>	
populacija	63%
obst. i industrije	16%
<hr/>	
Va. delova: populacija	70%
obst. i indust	9%
<hr/>	

Prinacipalaj delova populacijaj:
 Kuzijine i ko - 86.000 (1921)
 obste ko - 192.000 (1921)